SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2825

av Eric Palmqvist (SD)

Betalningsansvar för outnyttjade tolktjänster

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra de regelverk som reglerar möjligheten att debitera den enskilde för outnyttjade tolktjänster och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Många utrikes födda som bor i Sverige är beroende av tolk i sina kontakter med myndigheter, kommuner och regioner. Tolkar är inte sällan en förutsättning för att patienter ska få rätt information och kunna beskriva sina problem samt för att en asylsökande ska kunna lämna korrekta uppgifter till Migrationsverket. Vidare behövs tolkar för att polisen ska kunna förhöra brottsmisstänkta, målsäganden eller vittnen som inte behärskar det svenska språket.

Förvaltningslagen medför en omfattande, i princip obegränsad, rätt till tolk för personer med ett annat modersmål än svenska. Hur länge man har varit i Sverige påverkar idag inte heller huruvida man har rätt till tolk eller ej. Samhällets kostnader för offentligt finansierade tolktjänster har under senare år ökat kraftigt och uppgår till flera miljarder kronor årligen.

Den i stort sett obegränsade rätten till tolktjänst vid myndighetskontakter, domstolsförhandlingar, läkarbesök och andra vårdbesök medför såväl ökade kostnader som en ökad tidsåtgång. Ett läkarbesök eller en domstolsförhandling som genomförs med hjälp av tolk tar längre tid i anspråk, vilket sänker effektiviteten och därmed också utgör en, om än dold, kostnad.

Sverigedemokraternas hållning är att detta förhållande behöver adresseras då det sänder fel signaler om individens ansvar att lära sig att bemästra svenska i tal och skrift samt att rätten till avgiftsfri tolk för personer med ett annat hemspråk än det svenska ska vara begränsad med undantag för de fem nationella minoriteterna.

I de ovan angivna samhällskostnaderna för tolktjänster ingår också kostnader för tolkar som anlitats av samhället exempelvis i samband med vårdbesök eller domstolsförhandlingar där personen som är i behov av tolk uteblivit.

Idag är ordningen sådan att om den som anmält behov av tolk väljer att utebli från exempelvis ett vårdbesök eller en domstolsförhandling debiteras endast kostnaden för det uteblivna besöket men inte för den merkostnad som den anlitade tolken medför för samhället. Detta är inte en rimlig ordning och det är definitivt i strid med god ekonomisk hushållning att samhället bär kostnaden för anlitade tolkar där individen som efterfrågat denna hjälp väljer att utebli.

Enskilda individer över 18 år som saknar synnerliga skäl att utebli från vårdbesök, domstolsförhandlingar och andra likvärdiga myndighetsbesök bör rimligen kunna göras betalningsskyldiga för hela tolkkostnaden. Betalningsansvaret ska också omfatta vårdnadshavare till barn och unga under 18 år som uteblir från sådana besök utan att synnerliga skäl föreligger. De ovan presenterade åtgärderna kan bidra till att bromsa samhällets kostnader för tolktjänster. Riksdagen bör därför besluta att de regelverk som reglerar möjligheten att debitera den enskilde för outnyttjade tolktjänster i enlighet med resonemanget ovan ses över och tillkännage detta för regeringen.

Eric Palmqvist (SD)